

Odebranie dziecka ze żłobka "po godzinach" nie uzasadnia automatycznie dodatkowych opłat

Kategoria: Polityka Społeczna

Opublikowano: piątek, 07, marzec 2025 12:29

Piotr Majoch

Odsłony: 1374

WSA: Sytuacja, w której rodzice dziecka przebywającego w żłobku muszą uiścić stosowną opłatę za ponadwymiarową opiekę nad dzieckiem w żłobku, dotyczy tylko wyjątkowych przypadków.

Na wokandę Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu trafiła sprawa zapoczątkowana skargą Wojewody na uchwałę w sprawie ustalenia wysokości opłaty za pobyt dzieci w żłobkach, których organem prowadzącym jest jednostka samorządu terytorialnego. W uchwale zaskarżono m.in. zapis, w świetle którego rodzice dzieci przebywających w żłobkach mieliby ponosić opłaty za każdorazowe opóźnienie w odebraniu dziecka. Przyjęty akt zakładał pieniężne dyscyplinowanie za nieterminowe odebranie podopiecznych z placówki, niezależnie od okoliczności. Zdaniem Wojewody, przyznanie radzie uprawnień do nakładania na rodziców takich opłat, nie znajduje uzasadnienia w przepisach, a - tym samym - nie mogło zostać wyrażone w formie prawa miejscowego.

Sąd przyznał Wojewodzie rację i uznał jego skargę za zasadną. Jak stanowią art. 58 ust. 1 i art. 12 ust. 3 ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3, dodatkowa opłata jest pobierana tylko w szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy wymiar opieki w żłobku lub klubie dziecięcym zostaje wydłużony na wniosek rodzica. Posłużenie się przez ustawodawcę stwierdzeniem o tak szczególnych przypadkach sugeruje, że sytuacje sprawowania dłuższej niż standardowa opieki nad dzieckiem przez podmiot inny niż rodzice, mają być ograniczone do minimum. Jak wynika z przywołanego wyroku NSA (sygn. I OSK 712/1791), takie przypadki mają być na tyle wyraziste i odbiegające od typowych, że przyznanie dodatkowej pomocy stałoby się adekwatne z uwagi na brak możliwości zapewnienia opieki przez rodziców czy opiekunów prawnych we własnym zakresie.

Przepis art. 12 ust. 3 mówi o sytuacjach, w których wydłużenie czasu pracy żłobka następuje na uzasadniony wniosek rodzica i wiąże się z koniecznością wydłużenia pracy takiej placówki. Od tego typu sytuacji, w której wyjątkowe okoliczności leżące po stronie rodziców prowadzą do nadzwyczajnego przedłużenia dziennego funkcjonowania żłobka, należy jednak odróżnić sytuacje takie, w których chociażby z losowych powodów (jak niekorzystne warunki komunikacyjne czy inne zdarzenia nadzwyczajne), bez wniosku rodziców o wydłużenie opieki, dziecko nie zostaje odebrane punktualnie w godzinach funkcjonowania żłobka. Ustawa upoważniająca do podjęcia przez radę jednostki samorządu terytorialnego uchwały w sprawie ustalenia wysokości opłaty za pobyt dzieci, nie przewiduje możliwości wprowadzenia tego typu opłaty, zatem dyscyplinowanie rodziców w ten sposób zostało uznane za działanie istotnie naruszające prawo.

Tym samym, przypadki w których żłobek sprawuje opiekę nad dzieckiem dłużej niż wynika z godzin jego pracy, należy traktować jako sytuacje wyjątkowe, w których taka forma zajmowania się dzieckiem uzasadniona jest umotywowanym wnioskiem rodzica. Dodatkowa opłata jest ustalana tylko w takim przypadku. Nie ma jednak podstaw prawnych do ustalenia innych obowiązków finansowych, wiążących się chociażby z chęcią wywierania nacisku na rodziców mniej lub bardziej spóźniających się z odebraniem swoich pociech.

Wyrok WSA w Poznaniu z 5 lutego 2025 r. (sygn. IV SA/Po 953/24)

Źródło: [CBOSA](#)